

NÉMET KATONAI VEZETŐK BESZÁMOLÓJA A NÉMET HADVEZETÉS HIBÁIRÓL

MÁR a háború folyamán állandó szóbeszéd tárgyát képezte, nemcsak baloldali katonai, de polgári körökben is, hogy a németek milyen hibákat — elsősorban katonai hibákat — követtek el a háború vezetésében. Most a fogságba került német vezető katonák elmondották Liddell Hart kapitánynak, az egész világon ismert angol katonai szakírónak, hogy véleményük szerint a hatesztendő háború során a német, helyesebben hitleri hadvezetés milyen hibákat követett el.

Liddell Hart először az 1940-es franciaországi hadjáratra vonatkozóan intézett kérdéseket a német tisztekhez s a válaszokból rendkívül érdekesen bontakozik ki a Dunkerque-i angol visszavonulás, köznyelv szerint a „Dunkerquei csoda“ hiteles története is.

Rundstedt, Kleist és a többiek egyöntetűen azt válaszolták, hogy a nyugati hadművelet során a harcoló csapatokhoz Hitlernek egy váratlan rendelete érkezett — elsősorban a Dunkerque felé haladó páncélosokhoz —, amely megálljt parancsolt. Hitler úgy rendelkezett, hogy az angol expedíciós haderő visszavonulási útját nem szabad elvágni és hajórászállását lehetővé kell tenni. Az angolok hosszú ideig azt hitték, hogy az a néhány maradék fegyver akadályozta meg a brit hadsereg bekerítését, amely Dunkerque-nél még meg volt, majd később a „Battle over Britain“ idején Angliát a Luftwaffe gerincének megtörése mentette meg az inváziótól. A német tábornokok előadása szerint azonban Hitler nem is akarta elfoglalni Angliát; erre különös okai voltak.

Azonban ne vágjunk elébe az eseményeknek. Azok közül, akikkel Liddell Hart beszélt, beleértve Rundstedtet és az ő hadműveleti osztályának vezetőjét, Blumentritt tábornokot, senki sem hitte, hogy a nyugati hadjáratlal döntő csapást lehet mérni az angol-francia erőkre. „Egyedül Hitler bízott abban, hogy döntő sikert fog elérni“ — mondotta Blumentritt. A lengyelországi hadjárat után azt hitte, hogy békét tud elérni a nyugati hatalmakkal. A visszautasítás után aggódni kezdett, hogy mit fog kezdeni az akkor még semleges Oroszország. Többször kifejezésre juttatta azt a nézetét, hogy egy hosszú nyúló háború esetén a britek és franciák ellenében fokozatosan kimerülnek Németország korlátozott háborús erőforrásai és akkor minden bizonnyal számolni kell Oroszország támadásával. „Semmiféle szerződéssel, vagy paktummal nem lehetett volna Oroszországot bizonyos idő után semlegesében megtartani“ — mondták a tábornokok.

Eme felismerés után — Rochricht tábornok, a német vezérkar ki-

képzésének vezetője szerint — Berlinben nagy tanácskozássra ültek össze, hogy a jövő terveit megbeszéljék. Hitlernek az volt a véleménye, hogy a franciákban kevés a háborús akarat, ezért alkalmas időben, megfelelő felszereléssel Franciaországot meg lehet verni.“

„Bizonyos döntő fegyverekben ma Németország vitathatatlan fölényben van. A támadásnak, amilyen korán csak lehet, meg kell indulnia. Amennyiben a körülmények kedvezőek, még az ősszel (1939) támadunk“ — mondotta Hitler. Katonai helyzetmegítélése Rochricht szerint helyes volt, de politikailag teljesen félreismerte az angolok bulldog természetét.

A tábornokok azonban nem hittek abban, hogy a német hadsereg erejével leverhetik Franciaországot. Brauchitsch főparancsnok a nyugati támadás ellen érvelt és Halder, a vezérkar főnöke, ugyancsak szkeptikus volt.

A konferencia után a tábornokokat sötét előérzet gyötörte és Brauchitsch Halderrel már arról tárgyalt, hogy a hadseregeket felvonultatják nyugaton, utána pedig hátraarcot csinálnak, Berlin ellen vonulnak, likvidálják Hitlert és a náci uralmat. Ezt azonban megíhísította annak az embernek a magatartása, aki a sikerhez feltétlenül szükséges volt és pedig Fromm tábornok, a németországi haderők főparancsnoka. A sors iróniája, hogy négy és fél évvel később a sikertelen Hitler elleni merényletben való részvételéért 1944 július 20-án életét vesztette. Hitler megölette. A Brauchitsch-tervhez való csatlakozását azonban nem Hitler iránti loyaltásból utasította vissza, hanem számításból. Az volt ugyanis a nézete, hogy a csapatok nem fognak engedelmesskedni oly parancsnak, amely a rendszert akarja megbuktatni.

Blumentritt ezután elmondotta, hogy 1939 november és 1940 április között a hadsereg 11-szer kapta meg a készülségi parancsot és azt hitték, hogy Hitler csupán blöffölni akar, amikor 12-edszerre mégis megindultak.

Röviddel a végrehajtás előtt a terv alapvető módosításon ment keresztül. Rundstedt elmondotta, hogy az eredeti tervet a vezérkar az 1914-es terv mintájára dolgozta ki. A „B“ hadseregcsoportnak Bock vezetésével a belgiumi síkságon kellett volna a döntést kierőszakolni. A Rundstedt-féle „A“ hadseregcsoport feladata alárendeltebb volt, az Ardennes-en kellett áttörnie. Ma már világos, hogy ez a terv kudarcba fulladt volna, mert Belgiumban az angol expedíciós haderővel és a francia hadsereg legjobban felszerelt részével kerültek volna szembe a németek. A terv megváltoztatásának története a következő: az új terv szülőatyja von Manstein tábornok volt, aki abban az időben Rundstedt vezérkari főnökeként szolgált. Manstein egyébként lengyel származású, Levinskinék hívták és gyermekkorában adoptálta őt a Manstein-család. Az volt a felfogása, hogy az eredeti terv túlságosan sematikus utánzata a réginek, tehát minden valószínűség szerint a franciák is erre vannak felkészülve.

Amennyiben tehát a szövetséges haderők benyomulnak Belgiumba, a németek frontálisan kell, hogy támadják őket és így a döntést ne-

héz lesz elérni. Manstein szerint a döntő csatát úgy kell megvívni, hogy az angolok abba ne tudjanak beavatkozni, mert nézete szerint a britek keményebb ellenálló erőt képviselnek mint a franciák. Ezért a súlytámadást az Ardennes-eken keresztül kell vinni, annál is inkább, mert a franciák nem gondolhatják, hogy ilyen nehéz terepen nagy harcokosi tömegeket fognak bevetni a németek. Így sokkal gyengébb harcokosi elhárítással kell számolni egészen a Maas eléréséig, attól kezdve pedig már az észak-franciaországi síkságon akadálytalanul lehetne előretörni és a gyors hadműveletekre alkalmas területen elérni a tengert.

A terv Hitlernek megtetszett és elfogadta.

Rundstedtet nagyon meglepte, hogy még a Maas átkelésénél sem ütközött komolyabb ellenállásba. Néhány alacsonyabb értékű francia hadosztály védelmezte ezt a vitális pontot — mondotta. — Kleist, aki a páncélosok parancsnoka volt, megjegyezte, hogy páncéltörő löveggel alig-alig találkoztak az előnyomulás során, pedig a gyengén páncélozott korai típusú német harcokosikkal szemben igen jelentős feltartó erőt képviseltek volna. Légvédelmi lövegekkel ugyancsak gyengén voltak ellátva a franciák. A szövetséges jelentések rendkívül kemény csatákról adtak hírt. Mindez nem fedte a valóságot. Általában mindenütt könnyen haladtunk előre — mondják a németek —, éppen a franciák csekély ellenállása miatt. Ez a tény később igen megbosszulta magát, mert a táborkokkal szemben Hitler „érzéseit“ igazolta. Ezután már semmiféle józan katonai érveléssel nem lehetett hatni az elképzeléseire.

A német hadseregnek azonban azidőtájt fölfelé emelkedett a napja. Május 20-án Kleist páncélos erői a Somme torkolat közelében Abbeville-nél érték a tengert és elvágták az egész szövetséges balszárnyat. Kleist páncélosai ezután észak felé kanyarodtak a csatorna parton, hogy elvágják a brit hadsereget a tengertől. Május 22-én Boulogne, a következő nap Calais került német kézre. Csak Dunkerque maradt mint kikötő az angol hadsereg részére. Még ugyanaznap Kleist páncélos erői érték az Aire—St. Omer Canal-t 20 mérföldnyire Dunkerque-től, sokkal közelebb voltak a kikötőhöz, mint a brit hadsereg zöme. „Ebben a helyzetben egy váratlan telefonparancs érkezett az O. K. W.-tól, elrendelvé azt, hogy a páncélosok álljanak meg és tartsák ezt a távolságot a kikötőtől. Érdeklődésemre egy rövid táviratot kaptam csak, melynek értelmében a páncélos hadosztályoknak 10 mérföldes távolságot kell tartania Dunkerque-től — a közepes tüzérség átlagos lőtávolságát. (Ez az állítás, hogy a német tankok május 23-án megálltak, rendkívül jelentős, mert az angol hivatalos jelentések szerint a Dunkerque-i behajózás május 26-án kezdődött.)

Kleist elmondotta, hogy amikor a parancsot megkapta, nem tudta mire vélni. „Elhatároztam, hogy nem veszem tudomásul — mondotta — és átlépelek a csatornát. A saját páncélos kocsimmal még bementem Hazebrouck-ba és átvágtam a britek visszavonulási útját. Később hallottam, hogy abban az órában még Lord Gort, az angol expedíciós haderők főparancsnoka is Hazebrouckban volt. Akkor kaptuk a pa-

rancsot, hogy vonuljunk vissza a csatorna mögé. Hat napig egy helyben álltak a páncélosaink.“

Von Thoma, aki a páncélos erők vezérkari főnöke volt mondotta, hogy az élpáncélossal már Bergues-nél volt, ahonnan már közelről látta Dunkerque-t. Mikor Liddell Hart megkérdezte, hogy később mit mondott erről Hitlernek, Von Thoma így válaszolt: „Mit mondhatam egy bolondnak. Hitler eljátszotta a győzelem esélyét.“

„Három nap múlva a brit reteszállítás már erős volt. Amikor újból kezdtünk előnyomulni, kemény ellenállásba ütköztünk. A brit állások áttörése előtt azt a parancsot kaptam, hogy a páncélosokkal vonuljak a Somme mögötti hevenyészett francia állások ellen. Amikor néhány nappal később a Cambrai-i repülőtéren Hitlerrel találkoztam és említettem neki, hogy hiba volt az angolok kiengedése a hurokból, így válaszolt: „És ha az volt. Nem akartam a páncélosokat a flandriai mocsarakba küldeni. Az angolok amúgysem győzhetnek ebben a háborúban.“

„Úgy éreztük — mondotta Von Thoma —, hogy Hitler aggodalma a mocsarak miatt túlzott és erőszakolt volt, később ki is derült, hogy a harcokcsik könnyen legyőzték ezt az akadályt.“

Rundstedt törzséből többen úgy vélték, hogy Hitlernek mélyebb okai voltak az „állj“ parancs kiadásával és a mocsár csak ürügy volt. Blumentritt ezt így mondja el: „A csatornapart elérése után Hitler meglátogatott minket a Charleville-i főhadiszálláson és bizalmasan beszélt Rundstedt-el, Sonderstern tábornokkal az új vezérkari főnökkel és velem. Hitler igen jó hangulatban volt és kijelentette, hogy a háborúnak hat hét múlva vége lesz. Elfogadható békét fog kötni Franciaországgal és jó szerződést Nagybritanniával. Ezután áradozni kezdett a Brit Birodalomról és annak szükségességét, valamint a brit civilizáció megasrendűségét fejtegette. Szerinte a Brit Birodalom és a katolikus egyház a két alaptényező a világ stabilizálásánál. Békét akart Angliával azon az alapon, hogy a birodalom egységét teljes tiszteletben tartja. Rundstedt, aki állandóan a brit-francia-német meg egyezés mellett volt, Hitler távozása után kijelentette: „Valóban ha ő (Hitler) nem akar semmi többet, talán sikerül békét kötni.“

Ezért fogadta el Rundstedt is az „állj“ parancsot. Ő is azt hitte, hogy erre magasabb politikai okokból van szükség. A béke csak úgy lehetséges, ha az angolokat nem alázzák meg.

„Ezt támasztja alá az is, — mondotta Blumentritt — hogy Hitler semmi különösebb érdeklődést nem tanúsított az Anglia elleni inváziós tervek irányában. Ez pedig teljesen szokásától eltérő dolog volt. A lengyelországi, franciaországi, majd később az oroszországi támadás előtt valósággal lázba jött a tervezésnél. Itt semmi nem érdekelt. Az inváziós haderők, amelyek 1940. szeptemberére majdnem teljesen készen álltak, ezért végül csöndben széjjelszóródtak.“